کسب و کار

رشد اقتصادی پایدار از طریق نوآوری

اواخر دهه ۹۰ میلادی وقتی که مو ابراهیم مدیر فنی شرکت برتیش تلکام تصمیم گرفت در آفریقا شبکه موبایل را برای نخستین بار راه‌اندازی کند همه با تعجب به وی نگاه کردند. اغلب می‌گفتند «آفریقا یک منطقه خطرناک برای سرمایه‌گذاری است». «مو آفریقا زیرساخت‌های ایجاد شبکه موبایل وجود ندارد». «ایجاد شبکه موبایل بر عهده دولت است نه بخش خصوصی» و نظرات مشابه آن. شرکت‌های مشاوره هم مسائلی از قبیل سطح بالای فقر در جامعه آفریقا، نبود زیرساخت‌های لازم، عدم ثبات دولت‌ها، عدم دسترسی به منابع آبی و سطح سواد و دانش پایین این مناطق را موانع جدی در این راه برمی‌شمردند و وی را از این کار منع می‌کردند. البته با نگاه به شرایط آفریقا شاید این نظرات خیلی هم بی‌راه نباشد.

ولی مو ابراهیم بر تصمیم خود پافشاری کرد و با تهیه پنج کارمند و مقدار کمی کمک از بانک شرکت سل تل را تاسیس کرد. مواقع بسیار بودند. ایجاد زیرساخت‌های شبکه تلفن همراه در کشوری که حتی دسترسی به آب آشامیدنی ندارد و آن‌هم بدون کمک دولت‌ها کاری تقریبا غیر ممکن است و مهمتر اینکه بانک‌ها و موسسات مالی هم حاضر به تامین سرمایه نبودند. ولی وی عزم خود را جزم کرده بود تا با مشکلات مبارزه کند. هرجا که نیاز به لجستیک بود آنها را ایجاد می‌کرد. حتی در جاهایی که دسترسی به برق و زیرساخت‌ها نبود آنها را خودش احداث کرد. این سخت‌کوشی‌ها نتیجه داد و پس از ۶ سال شرکت سل تل توانست در ۱۳ کشور آفریقایی شبکه موبایل ایجاد و ۵/۲ میلیون مشتری جذب کند. اما این سوال پیش می‌آید که چگونه ممکن است نوآوری منجر به رشد اقتصادی یک منطقه شود و اینکه آیا هر نوع نوآوری می‌تواند این امر را تحقق بخشد. در این مقاله سعی می‌کنیم به این سوالات پاسخ دهیم.

معرفی نوآوری بازار آفرین

رایج‌ترین تعریفی که برای نوآوری وجود دارد عبارت است از فرآیند خلق و ایجاد یک محصول یا سرویس جدید که تا قبل از آن وجود نداشته است که منجر به خلق یک ارزش جدید می‌شود. نکته مهم در این تعریف تاکید بر فرآیند است به جای خود محصول. نوآوری تنها زمانی می‌تواند منجر به رشد اقتصادی نقاط محروم شوند که نوآوری از نوع بازارآفرین باشد.

به این معنی که یک بازار جدید را خلق کند. منظور از بازار جدید به معنی دستیابی به مشتریانی جدید است. در واقع اینها مشتریانی هستند که نیاز به استفاده از یک محصول یا خدمت داشته‌اند ولی بدلیل گران بودن یا عدم مهارت یا دلایل دیگر نتوانسته‌اند از این محصول استفاده کنند که اصطلاحا به آنها غیرمصرف‌کننده گفته می‌شود. حال اگر نوآوری بتواند محصولی را ارائه دهد که این قشر غیرمصرف‌کننده که عموما جمعیت زیادی هستند بتوانند از آن استفاده کنند این نوآوری را بازارآفرین می‌گوییم.

عوامل موفقیت نوآوری بازارآفرین

برای اینکه یک نوآوری بازارآفرین بتواند به موفقیت دست پیدا کند باید سه فاکتور اصلی را در خود داشته باشد وگرنه نمی‌تواند رشد و گسترش یافته و به موفقیت دست پیدا کند. نخستین فاکتور اصلی در نوآوری بازارآفرین هدف قرار دادن قشر غیرمصرف‌کننده است. قشر غیرمصرف‌کننده آن بخشی از جامعه است که نیاز به استفاده از محصول یا خدمت را دارد ولی بدلایلی از قبیل گران بودن محصول یا خدمت یا عدم دسترسی نمی‌تواند از آن استفاده کند. ویژگی دیگر این قشر غیرمصرف‌کننده جمعیت بالای این قشر است و در واقع کلید اصلی موفقیت نوآوری بازارآفرین است زیرا باعث می‌شود بازار وسیعی برای استفاده از محصول وجود داشته باشد و در نتیجه سود بالایی نصیب کارآفرین می‌شود و از آن سود بتواند در توسعه زیرساخت‌های لازم استفاده کند. دومین فاکتور تاثیرگذار در موفقیت این نوآوری وجود نیاز جدی برای این محصول یا خدمت است.

نیاز جدی به نیازی گفته می‌شود که مصرف‌کننده حاضر است برای استفاده از آن محصول پول پرداخت کند. اگر مشتریان به محصولی نیاز داشته باشند ولی آن نیاز آنقدر جدی نباشد که حاضر باشند برای آن محصول پول پرداخت کنند، شانس موفقیت آن بسیار کم می‌شود و در نتیجه شکست خواهد خورد. تشخیص شدت و ضعف این احساس نیاز به روش‌های مختلفی صورت می‌گیرد از قبیل تحلیل بازار یا بررسی رفتار مشتریان ولی نگرش و درک کارآفرین از بازار مهمترین نقش را در شناخت این نیاز ایفا می‌کند و درنهایت مهمترین عامل موفقیت نوآوری بازارآفرین تجارت مدل نوآرانه است. درواقع روش رساندن محصول نوآورانه با قیمت کم و امکان دسترسی مناسب مدل فراهم می‌شود.

فقرزدایی و رشد اقتصادی از طریق نوآوری بازارآفرین

وقتی صحبت از فقرزدایی و کمک به رشد توسعه اقتصادی نقاط محروم می‌کنیم نخستین راه‌حلی که به ذهن می‌رسد تخصیص بودجه توسط دولت‌ها یا کمک‌های نقدی و غیر نقدی به افراد این مناطق است ولی تاکنون این کمک‌های دولت‌ها چقدر در فقرزدایی و رشد و توسعه اقتصادی این نقاط محروم موفق و موثر بوده است؟ در واقع پاسخ منفی است.

زیرا رشد اقتصادی با تزریق منابع نقدی و غیر نقدی میسر نمی‌شود بلکه با ایجاد شغل و امکان درآمدزایی و بهبود زیرساخت‌ها در این مناطق محقق می‌شود.

اما نوآوری بازارآفرین می‌تواند به رشد و توسعه نقاط محروم کمک کند. اول اینکه باعث می‌شود افراد زیادی به محصول و خدمتی دسترسی پیدا کنند که قبلا برایشان قابل دسترسی نبوده و این خود منجر به ایجاد فرصت‌های جدید شغلی و بهبود محیط کسب و کار در این مناطق می‌شود. مثلا با دسترسی مردم آفریقا به شبکه موبایل بسیاری از افراد توانستند محصولات خود را به صورت آنلاین و با کمک اپلیکیشن‌های مربوطه بفروش برسانند که خود باعث تولید ثروت برای این مناطق شد. دوم اینکه نوآوری بازارآفرین بدلیل اینکه در بازار داخلی این مناطق شروع به توسعه می‌کند منجر به ایجاد شغل برای افراد این مناطق می‌شود و در نتیجه منجر به بهبود وضع افراد محروم می‌شود.

در واقع این نوآوری بدلیل اینکه برای رشد و گسترش خود نیازمند نیروی کار است و عموما سعی می‌کند از افراد محلی بدلیل نزدیکی به محل کار و پایین بودن دستمزدها استفاده کند، این باعث افزایش درآمد افراد این مناطق و در نتیجه بهبود وضع زندگی‌شان می‌شود. سوم نوآوری بازارآفرین منجر به ایجاد یکسری زیرساخت‌ها و تاسیسات می‌شود.

عموما این ایده‌های نوآورانه برای اجرا نیاز به یکسری زیرساخت‌ها مثل راه و جاده یا منابع تامین انرژی دارند و عموما دولت‌ها در احداث آنها هیچ کمکی نمی‌کنند و در نتیجه خود کارآفرینان آنها را احداث می‌کنند و این زیرساخت‌ها خود باعث رشدهای بعدی این مناطق می‌شود. بنابراین برای رشد اقتصادی و فقرزدایی در مناطق محروم باید از کارآفرینان و ایده‌های نوآورانه آنها کمک گرفت و نمی‌توان چشم انتظار دولت‌ها بود و احتمال بهتر است در این موارد نقش تسهیل‌گری را ایفا و سعی کنند تا جای ممکن به کارآفرینان در تحقق این امر و تولید ثروت در این مناطق کمک کنند.

احسان بهشتی
ehsanbeheshti@gmail.com

درجه ۱۶ شهرداری در استان‌ها ارتقا یافت

مدیرکل دفتر برنامه ریزی و مدیریت توسعه شهری سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور از ابلاغ درجات جدید ۱۶ شهرداری در استانها از سوی دکتر وحیدی وزیر کشور خبر داد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، رضا مهدی زاده ضمن بیان این مطلب گفت: درجات جدید پس از بررسی مدارک و مستندات مربوط به درجه بندی در کارگروه ساماندهی درجه‌بندی شهرداری‌ها در معاونت امور شهرداری های سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور تعیین و از سوی وزیر محترم کشور به استانداران ابلاغ شد.

وی در ادامه گفت: در استان خراسان شمالی درجه شهرداری اسفراین، در استان یزد درجه شهرداری بافق، در استان خراسان رضوی درجه شهرداری تایباد، در استان البرز درجه شهرداری چهارباغ و در استان چهارمحال و بختیاری درجه شهرداری لردگان به ۸ ارتقاء یافت.

مهدی زاده افزود: در استان یزد درجه شهرداری تفت و در استان گیلان درجه شهرداری خمام به ۷ ارتقاء یافت. ضمن اینکه درجه شهرداری مروست در استان یزد هم به ۵ ارتقاء یافت.

وی اضافه کرد: در استان فارس درجه شهرداری بیرم، در استان البرز درجه شهرداری تنکمان، در استان خوزستان درجه شهرداری دهدز و در استان آذربایجان شرقی درجه شهرداری ترکمانچای به ۴ ارتقاء یافت.

مهدی زاده همچنین اعلام کرد: در استان همدان درجه شهرداری اسلام شهر آق گل، در استان ایلام درجه شهرداری زرنه، در استان خراسان شمالی درجه شهرداری اوجلی و در استان هرمزگان درجه شهرداری ایبرذ به ۳ ارتقاء یافت.

وی یادآور شد: به موجب دستورالعمل ابلاغی وزارت کشور، شهرداری هایی که چهار سال از زمان ابلاغ آخرین درجه آنها گذشته می توانند پیشنهاد ارتقاء درجه خود را بعد از تائید استانداری به سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور ارسال نمایند.

براساس اعلام روابط عمومی سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور، ارتقاء درجه شهرداری ها به استناد تبصره (۳) ماده (یک) آئین نامه حقوق و مزایای شهرداران مصوب (۱/۴/۱۳۷۰) هیات وزیران و اصلاحیه های بعدی آن و بر اساس شیوه نامه و عوامل ناظر بر درجه بندی شهرداری ها که طی نامه شماره (۳۴۷۶ مورخ ۱۹/۱/۹۴) به تائید سازمان مدیریت و برنامه ریزی وقت کشور رسیده، انجام می شود.

افزایش تعداد خودروهای ثبت تخلف سیار در کرج

سرپرست معاونت حمل‌ونقل و ترافیک شهرداری کرج از افزایش خودروهای ثبت تخلف سیار تا پایان سال خبر داد.

به گزارش پیام آشنا، فرزین فرشاد اظهار کرد: در حال حاضر شهرداری کرج با همکاری پلیس راهور از یک دستگاه خودرو سیار ثبت تخلف برای ثبت تخلفات پارک حاشیه‌ای نظیر پارک دوبل، توقف مطلقاً ممنوع، توقف در حریم و ... استفاده می‌کنند.

وی اضافه کرد: این سامانه به‌صورت هوشمند پلاک خودرو متخلف را شناسایی و ثبت و برای اعمال جریمه به‌صورت مستقیم به سامانه اجرائیات پلیس کشور ارسال می‌کند.

سرپرست معاونت حمل‌ونقل ترافیک شهرداری کرج افزود: نزدیک به ۴۰ درصد شبکه شهری در معابر شلوغ و پرتردد نظیر خیابان بهشتی، بلوار طالقانی و شریعتی به سبب پارک حاشیه‌ای نادرست اشغال شده و این امر باعث کندی در ترافیک شهری می‌شود، برای همین منظور شهرداری برای بهره‌گیری از سامانه‌های هوشمند جهت مدیریت این معضل در سال جاری و آینده اهتمام ویژه‌ای دارد.

فرشاد همچنین تأکید کرد: در اواخر سال جاری این تعداد خودرو به چهار دستگاه خواهد رسید و بیش از ۵۰ کیلومتر معابر اصلی و مرکزی شهر پوشش داده خواهند شد.

وی افزود: به‌صورت روزانه هر خودرو بیش از هزار و ۵۰۰ تخلف پارک حاشیه‌ای را ثبت و اعمال قانون می‌کند که شهرداری برنامه ویژه‌ای را برای سال آینده جهت اجرایی شدن مدیریت هوشمند پارکینگ‌های حاشیه‌ای در دست اقدام و مطالعه دارد.

رونمایی از واگن مخصوص بانوان و کودکان با طراحی جدید

سرپرست معاونت امور فرهنگی و اجتماعی شرکت بهره‌برداری متروی تهران و حومه از رونمایی واگن مخصوص بانوان و کودکان با فضای بصری جدید و باهدف عدم ورود آقایان به واگن بانوان خبر داد.

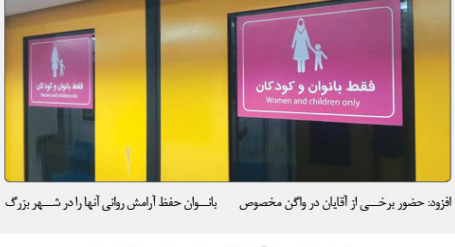

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، سید محمد نقیب در این باره گفت: به‌منظور جلوگیری از ورود برخی از آقایان به واگن بانوان و همچنین دستفروشان و متکدیان مرد، از واگن مخصوص بانوان با شکل ظاهری متفاوت همزمان با ایام ولادت حضرت فاطمه زهرا (س) رونمایی می‌شود.

وی با اشاره به اینکه این اقدام به جهت ارتقا سطح آسایش و آرامش بانوان و کودکان انجام می‌شود، افزود: حضور برخی از آقایان در واگن مخصوص بانوان حفظ آرامش روانی آنها را در شهر بزرگ زیرزمینی با این حجم از تردد خدشه‌دار کرده است.

به گفته وی، ما رفع این معضل را در اولویت کاری خود قرار داده‌ایم و با فضاسازی بصری سکوی ایستگاه امام خمینی (ره) و انجام طراحی جدید داخل واگن مخصوص بانوان در یک قطار به‌صورت آزمایشی این طرح را اجرا خواهیم کرد.

بنا براعلام مدیریت ارتباطات و امور بین‌الملل شرکت بهره‌برداری متروی تهران و حومه، سرپرست معاونت امور فرهنگی و اجتماعی شرکت بهره‌برداری متروی تهران و حومه خاطرنشان کرد: درصورتی که این طرح با موفقیت همراه شود در سایر ایستگاه‌ها و خطوط نیز به‌مرور اجرایی می‌شود.

معاون مالی و اقتصادی شهرداری کرج:

پیشنهادات شهرداری کرج در مجمع کلان شهرها مورد توجه قرار گرفت

معاون مالی و اقتصادی شهرداری کرج از شرکت فعال این معاونت در هفتادوپنجمین نشست کمیسیون مالی و اقتصادی مجمع کلان‌شهرهای ایران خبر داد.

به گزارش پیام آشنا، علی سلطانی مقدم اظهار کرد: هفتادوپنجمین نشست کمیسیون مالی و اقتصادی مجمع کلان‌شهرهای کشور دی‌ماه ۱۴۰۰ در مشهد مقدس برگزار شد.

وی با اشاره به اینکه این نشست با حضور شهرداران تهران و مشهد برگزار شد، گفت: در این جلسه موضوعاتی چون بررسی ردیف‌ها و تباصر مرتبط با حوزه‌های مالی شهرداری در لایحه بودجه ۱۴۰۱ کل کشور بررسی شد.

معاون مالی و اقتصادی شهرداری کرج همچنین تأکید کرد: لایحه دوفوریتی درآمد پایدار شهرداری‌ها اعاده شده از شورای نگهبان و قانون مالیات بر ارزش‌افزوده مصوب ۱۴۰۰ نیز در نشست یادشده مطرح و موردبررسی قرار گرفت.

سلطانی مقدم با تأکید بر اینکه پیشنهادات شهرداری کرج در این نشست موردتوجه قرار گرفت، گفت: مقرر شد پیگیری لازم از طریق دبیرخانه کلان‌شهرها در شرکت و هماهنگی با کمیسیون‌های مرتبط در مجلس شورای اسلامی و مراحل تصویب قوانین فوق‌الذکر صورت پذیرد.

کشف آلودگی نانوپلاستیک برای اولین بار درهر دو قطب زمین

برای اولین بار آلودگی نانوپلاستیک در مناطق قطبی شمال و جنوب زمین شناسایی شده است که نشان می دهد این ذرات بسیار ریز، اکنون در سراسر جهان فراگیر شده‌اند.

به گزارش پیام آشنا، نانوذرات کوچکتر و سمی‌تر از میکروپلاستیک‌ها هستند که پیش از این نیز در سراسر جهان مشاهده شده بودند اما تاثیر هر دو بر سلامت انسان همچنان ناشناخته است.

تجزیه و تحلیل کلاهک یخی گرینلند نشان داد که آلودگی نانوپلاستیک حداقل ۵۰ سال است که این منطقه دورافتاده را آلوده کرده است. کارشناسان همچنین متوجه شدند که یک چهارم این ذرات مربوط به لاستیک خودروهاست.

نانوذرات بسیار سبک هستند و اینطور تصور می شود که با وزش باد از شهرهای آمریکای شمالی و آسیا روانه گرینلند شده باشند. نانوپلاستیک های موجود در یخ دریای قطب جنوب نیز احتمالا از طریق جریان های اقیانوسی به این قاره دوردست منتقل شده‌اند.

به گفته کارشناسان، پلاستیک‌ها بخشی از کوکتل آلودگی شیمیایی هستند که سیاره زمین را فرا گرفته و از حد ایمن برای سلامت بشر عبور کرده است. آلودگی پلاستیکی از قله اورست تا اعماق اقیانوس ها مشاهده شده است. افراد به طور ناخواسته میکروپلاستیک ها را وارد بدن خود کرده و تنفس می کنند که ممکن است این ذرات باعث آسیب به سلول های بدن شود.

متخصصان هلندی اکنون گفتند: نانوپلاستیک‌ها را در گوشه‌های دور زمین و هم در مناطق قطب جنوب و شمال، شناسایی کردیم. نانوپلاستیک‌ها در مقایسه با میکروپلاستیک‌ها از نظر سوشناسی بسیار فعال هستند و به همین دلیل این موضوع بسیار مهم است.

به نقل از روزنامه گاردین، پیش از این میکروپلاستیک‌ها در یخ های قطب شمال یافت شده بودند، اما محققان هلندی روش‌های تشخیصی جدیدی را برای تجزیه و تحلیل نانوذرات بسیار کوچک‌تر ارائه کردند. همچنین در تحقیقات گذشته نشان داده شد که ذرات بسیار ریز تایرها احتمالا منبع اصلی میکروپلاستیک ها در اقیانوسها هستند و در تحقیقات جدید شواهد بیشتری در این رابطه ارائه شده است.

دعوت از سمن های پایتخت برای پیشگیری از عارضه های شهری تهران

سرپرست ستاد سمن های شهر تهران با دعوت از تمامی سمن ها برای حضور در کارگروه های تخصصی گفت: این حضور افزایش مشارکت و پیشگیری از عارضه های شهری را در پی دارد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، سید احمد علوی در نخستین جلسه روسای کارگروه های تخصصی سمن ها با استقبال از برنامه های تدوین شده روسا و دبیران منتخب بر لزوم دعوت و مشارکت هرچه بیشتر سمن ها در تشکیل کارگروه ها تاکید کرد و گفت: وظیفه ما توان افزایی و افزایش ظرفیت موجود سمن های شهر تهران است. مسیر این افزایش از آگاهی بخشی و آموزش می گذرد.

وی با اشاره به راه اندازی کلاس های رایگان آموزش و مشاوره در ستاد سمن ها افزود: سمن ها باید مطالبه گر باشند. بدین منظور، پس از تشکیل این کارگروه ها و کمیته های تخصصی آنها، موضوعاتی که شما احصا می کنید باید با مدیران مربوطه در هر حوزه در میان گذاشته شود.

عضو شورای شهر تهران وظیفه ستاد سمن ها را تسهیل گری و ایجاد ارتباط سمن ها با کمیسیون های مختلف شورای شهر عنوان کرد و گفت: گاهی این ورود از جنس نظارت و اجرا است.

وی با دعوت از تمامی سمن ها جهت حضور در اداره شهر افزود: برای این کار ما باید ابتدا حجم سمن هایی که به کارگروه ها ورود می کنند را افزایش دهیم.

به گفته علوی، لازمه این کار این است که روسای کارگروه ها از قالب کارگروه و مجموعه خود فراتر روند.

بر اساس گزارش روابط عمومی ستاد سمن های شهر تهران، سرپرست ستاد سمن ها هدف نهایی از ایجاد چنین کارگروه هایی را افزایش مشارکت در جامعه دانست و با تاکید بر اینکه این مشارکت باید آگاهانه باشد گفت: باید برای پیشگیری از ایجاد عارضه های شهری دست به دست یکدیگر دهیم تا شاهد کمتر و کمتر شدن آنها باشیم.

دیدگاه

مفیدترین نوع نقد نقدی است که بتوانم به کمک آن چیزهایی را ببینم که پیش‌تر ندیده بودم

سزار پلی

مفیدترین شکل از نقد آن است که منتقد بینش‌های تازه‌ای را به کار من یا کار دیگر معماران اضافه کند، یعنی زمانی که {به کمک آن} بتوانم چیزهایی را ببینم که پیش‌تر ندیده بودم. مهم‌نیست که آن نقد مثبت است یا منفی. همانطور که می‌بینید مسئله این نیست. {آنچه مهم است} شیوه‌ای است که نقد به درک عمیق‌تر من نسبت به معماری یا بلاگیری من کمک می‌کند. چنین اتفاقی معمولاً رخ نمی‌دهد؛ به ندرت اتفاق می‌افتد. اما من آن دسته از منتقدانی که قادر باشند چنین کنند را بسیار قدر می‌دانم.

اما این فقط یک وجه {از اهمیت انتقاد در معماری} است. منتقدان همچنین قادرند که یک اثر را برای دسته بزرگ‌تری از مردم تشریح کنند. تا فهم {مردم} نسبت به معماری را، فهم نسبت به یک اثر خاص معماری را، توسعه دهند. نقادی معماری از طریق تحسین اثر خوب و نقد اثر ضعیف کمک می‌کند که کیفیت معماری بالاتر برود.

منتقد معماری یکی از دستاندرکاران اصلی ایجاد یک معماری، نه یک نمونه خاص از معماری، بلکه معماری در مقیاسی وسیع است. فکر می‌کنم که این موضوع در همه هنرها صادق است. (در گفت‌وگوی منتشر شده در وبسایت ژورنال Veery، سال ۱۹۹۳)

منبع: گفتار

خبر

ریشه انباشت بدهی دولت به شهرداری

گوافی پایان کار ساختمان ۲۰ طبقه جدیدی که جایگزین برج قدیمی پلاسکو قدیمی شده در صورتی که این بنا موفق به دریافت تاییدیه سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهرداری تهران شود، تا سه هفته آینده صادر خواهد شد؛ اما بیشترین زمان ساخت این بنا در حالی طی شد که شهرداری برای آن پروانه ساختمانی صادر نکرده بود.

به گزارش پیام آشنا به نقل از دنیای اقتصاد، آتش‌سوزی ۳۰ دی ماه سال ۹۵ سبب شد ساختمان ۱۷ طبقه قدیمی پلاسکو فروریزد. پنج سال از این حادثه تلخ می‌گذرد و قرار است ظرف هفته‌های آینده در آستانه سال جدید، ساختمان جایگزین که توسط بنیاد مستضعفان یعنی مالک این بنا ساخته شده به بهره‌برداری برسد. اما بررسی فرآیند طی شده تا نقطه تکمیل این ساختمان حاوی چند نکته قابل تامل است. نکته اول تاخیر در زمان‌بندی تحویل این پروژه بود که مایه دلخوری کسبه این ساختمان در سال‌های اخیر شد. مالک ساختمان پلاسکو در نخستین اظهارنظر خود اعلام کرد دو سال پس از صدور پروانه ساختمانی، ساخت بنای جایگزین را به سرانجام می‌رساند. اما اکنون در پنجمین سالگرد فروریختن پلاسکو هنوز ساختمان جدید به‌طور رسمی به بهره‌برداری نرسیده و کسبه چند هفته دیگر باید منتظر بمانند تا فرآیند اخذ تاییدیه آتش‌نشانی و صدور پایان کار طی شود. نکته دوم و مهم‌تر این است که ساخت پلاسکوی جدید به مانند نماد ضعف مدیریت شهری در برابر دستگاه‌های دولتی و نهادهای عمومی است؛ کمااینکه بنیاد مستضعفان کار ساخت بنای جدید را بدون اخذ پروانه در سال ۹۷ آغاز کرد و عملا زور شهرداری به این نهاد نرسید و نتوانست مانع کار اجرایی ساختمان بدون پروانه پلاسکو شود. پس از مدت‌ها پیگیری سرانجام زمستان سال ۹۹ پروانه پلاسکو در حالی که شاید نیمی از عملیات احداث آن طی شده بود، توسط شهرداری منطقه ۱۲ صادر شد. به این ترتیب این ماجرا به نمادی از ضعف مدیریت شهری در بدنه بستان با نهادهای عمومی و دستگاه‌های دولتی تبدیل شده است؛ ماجرایی که دنباله آن به شکل بدحسابی دستگاه‌ها ظاهر شده است. در حال حاضر طلب شهرداری از دولت رقمی حدود ۷۰ هزار میلیارد تومان است اما دست شهرداری برای وصول این طلب گویا کوتاه است و به همین خاطر، بدهی دستگاه‌های دولتی به حدی ابباشته شده که رقم آن از کل بودجه پیشنهادی شهرداری برای سال ۱۴۰۱ قدری بیشتر است. یکی از مدیران ارشد شهری اخیرا این طور موضع‌گیری کرده که ساخت وساز پلاسکو بر اساس مجوزهای کمیسیون ماده ۵ و شورای عالی شهرسازی انجام شده و مالک مرتکب تخلفی نشده است. طبعا مادامی که این کرنش در برابر تخلفاتی مثل شروع ساخت‌وساز بدون اخذ پروانه از سوی مدیریت شهری صورت گیرد، امیدی به وصول حق شهروندان که به شکل طلب ابباشته شهرداری از دولت خود را نشان داده نخواهد بود. رئیس کمیته ایمنی و مدیریت بحران شورای شهر تهران نیز معتقد است همین حالا نمونه‌های بسیاری مشابه ساختمان پلاسکو به لحاظ نقص ایمنی در شهر تهران وجود دارد. مهدی بابایی با تاکید بر اینکه به نظر می‌رسد علرضه‌بابی این مساله به اندازه شناسایی عوامل موثر در بروز حوادث حائز اهمیت است. گفت: رئیس کمیته ایمنی در تهران مراکز جمعیتی نظیر پلاسکو کم نیستند. انتظار می‌رفت و خاطرنشان کرد: با توجه به بررسی خروجی‌های آسیب‌شناسی کمیته‌ها و کارگروه‌های بررسی حادثه پلاسکو و ضعف‌های موجود در اجرای طرح‌های پیشگیرانه در برابر مایمن‌سازی ساختمان‌ها در برابر خطر حریق، از مهم‌ترین چالش‌های سد راه برای رسیدن به نتایج مطلوب در این حوزه می‌توان به ضعف قوانین الزام‌آور به‌ویژه بند ۱۴ ماده ۵۵ قانون شهرداری‌ها به دلیل قدمت بالا و عدم سازگاری با توسعه و گسترش شهر تهران و به تبع آن پیچیدگی مخاطرات و حوادث، عدم الزام قانونی برای مالکان جهت ایمن‌سازی ساختمان‌های نایمن، کم‌توجهی و ضعف در اجرای مقررات ملی ساختمان به ویژه مبحث ۲۲، ضعف قانونی به استناد بند د ماده ۳۷ قانون نظام صنفی، ضعف در الزامات ماده هشتاد و پنجم (۸۵) و صد و پنجم (۱۰۵) قانون کار، استفاده و بهره‌برداری از اماکن و ساختمان‌ها قبل از ایمن‌سازی و صدور تاییدیه ایمنی و آتش‌نشانی، استنکاف از بازدید کارشناسان توسط مالکان و ذی‌نفعان، تصمیم‌سازی مدیران و مسئولان ذی‌ربط درباره مساله بعضا بر اساس ملاحظات امنیتی و اجتماعی، عادی‌انگاری در بهره‌برداری از انواع سازه‌های تجاری، اداری، درمانی، خارج از کاربری‌های مصوب و چارچوب‌های قانونی و از همه مهم‌تر مغفول ماندن جایگاه ایمنی در بلور و اولویت‌های شهروندان و عدم مطالبه‌گری آنها به دلیل ضعف در فرهنگ‌سازی و آگاهی‌بخشی اشاره کرد که نیازمند اصلاح و بازنگری در قوانین و اسناد فرادست و فرآیندها است. بابایی بر ضرورت رفع خلأهای فعلی در ساختار بازرسی ادواری از وضعیت تعمیر و نگهداری ساختمان‌های موجود، بهره‌برداران عمومی و کارگاه‌های صنفی مطابق «مبحث بیست و دوم مقررات ملی ساختمان» و «دستورالعمل ارزیابی و بهسازی ایمنی در برابر آتش برای ساختمان‌های موجود» و لزوم پیاده‌سازی سازوکارهای لازم برای ترویج ساختمان‌های «خودایمن» با هماهنگی دستگاه‌های اجرایی و استفاده از مشارکت عموم شهروندان تاکید کرد.